

ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΗΓΗΤΗ ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΝΑΡΑΚΗ

Απόσπασμα από την ομιλία της Επίκουρης Καθηγήτριας της λαογραφίας του Πανεπιστημίου Αθηνών κας Βασιλικής Χρυσανθοπούλου, 10 Μαΐου 2019

Αεν είναι εύκολο να μιλήσει κανείς για το έργο και την προσωπικότητα ενός επιστήμονα και ανθρώπου σαν τον Γιώργο Καναράκη. Βέβαια, μιλάει γι'αυτόν από μόνο του, το μεγάλο και εξαιρετικό επιστημονικό και συγγραφικό του έργο, το οποίο θα επιχειρήσω να παρουσιάσω, περισσότερο για να δώσω το έναυσμα και σε όσους δεν το γνωρίζουν, να το αναζητήσουν και να το μελετήσουν. Για όσους από εμάς ασχολούμαστε με τη μελέτη της λογοτεχνίας, της γλώσσας και της κοινωνικής και πολιτιστικής ιστορίας των Ελλήνων – και των Κυπρίων – της Ωκεανίας, της Αυστραλίας δηλαδή και της Νέας Ζηλανδίας, τα βιβλία και τα λοιπά δημοσιεύματα του κ. Καναράκη αποτελούν θεμελιακά έργα αναφοράς και καθοδήγησης.

Επί 43 συναπτά χρόνια ο Γιώργος Καναράκης προσφέρει το σημαντικό διδακτικό, ερευνητικό και κοινωνικό-πολιτιστικό του έργο στην Αυστραλία, που τον πήρε κοντά της το 1976, με συνέπεια και δημιουργικότητα, προς όφελος όλων μας: της Αυστραλίας, της Ελλάδας και του κόσμου όλου.... Η πρώτη μεγάλη αγάπη του κ. Καναράκη ήταν η γλωσσολογία, και νομίζω ότι της παραμένει πιστός έως τώρα. Στην πορεία, όμως, της ζωής του, απέκτησε και άλλες αγάπες, που όλες τις ανέδειξε και τις τίμησε επάξια.... Έχει λάβει πάμπολλες τιμές από πολλούς σημαντικούς φορείς στην Αυστραλία, την Ελλάδα και διεθνώς στη διάρκεια της ζωής του. Θα αναφέρω χαρακτηριστικά το ότι το 1994 εξελέγη αντεπιστέλλον μέλος της Διεθνούς Ακαδημίας της Ρώμης προς Διάδοση του Πολιτισμού, το 1999 έγινε Επίτιμος Διδάκτορας Γραμμάτων (Honorary Doctor of Letters) από το Πανεπιστήμιό του, το Charles Sturt, του οποίου είναι σήμερα Ομότιμος Καθηγητής, το 2002 του απονεμήθηκε από την Αυστραλιανή Πολιτεία το Medal of the Order of Australia (OAM), και το 2004 τιμήθηκε από την Ολυμπιάδα Γραμμάτων στην Αθήνα, μεταξύ άλλων βραβείων και διακρίσεων.

Ο Γιώργος Καναράκης είναι ένας κατ'εξοχήν επιστήμονας τη ελληνικής διασποράς, που με το έργο του έχει αναδείξει την αξία των Ελλήνων αποδήμων και γενικότερα, του ελληνισμού της διασποράς ανά τον κόσμο, και ιδιαίτερα στη δεύτερη και αγαπημένη πατρίδα του, την Αυστραλία.

Με το πλούσιο και παραγωγικό του έργο, ιδιαίτερα το συγγραφικό, έχει συμβάλει όσο λίγοι στη δημιουργία ενός διαύλου επικοινωνίας πολιτιστικής μεταξύ των δύο λαών, της Ελλάδας και της Αυστραλίας – αλλά και της Κύπρου και της Νέας Ζηλανδίας. Μέσω των βιβλίων του διαμεσολαβεί, διερμηνεύει, «γνωρίζει» και «συστήνει» τον ένα λαό και πολιτισμό, στον άλλο ή στους άλλους. Το έργο του, λοιπόν, είναι πάνω απ'όλα, διαπολιτισμικό, αφού σε όλα του τα έργα αναδεικνύει, άμεσα ή έμμεσα, τις γλωσσικές και πολιτισμικές, γενικότερα, ανταλλαγές που υπάρχουν ανάμεσα σε λαούς και εντός αυτών. Τα βιβλία του είναι έργα μεγαλόπνοα, σημαντικά, που απαιτούν μακρόχρονη, εις βάθος και πλάτος έρευνας, αλλά και σοβαρά, τεκμηριωμένα και επιστημονικά, ενώ συγχρόνως είναι γραμμένα με εύληπτο και κομψό τρόπο, με σαφήνεια και γλαφυρότητα, που τα καθιστά ευχάριστο και κατανοητό ανάγνωσμα όχι μόνο στο επιστημονικό, αλλά και στο ευρύ κοινό. Μέσω των βιβλίων του, που είναι βιβλία αναφοράς, δημιούργησε επιστημονικές υποδομές σε τομείς όπως η μελέτη της γλώσσας, της λογοτεχνίας, του τύπου, της κοινωνικής ιστορίας και των πολιτισμικών σχέσεων και ανταλλαγών των Ελλήνων και των Κυπρίων της Αυστραλίας και της Νέας Ζηλανδίας. Πρόκειται για βιβλία χρήσιμα για το διεθνές ακαδημαϊκό κοινό, και εθνικής σημασίας τόσο για την Ελλάδα – και την Κύπρο – όσο και για την Αυστραλία – και τη Νέα Ζηλανδία.

Όσοι από εμάς έχουμε ζήσει ή ζούμε στη διασπορά, κατανοούμε και συγκινούμαστε από την προσπάθεια του Γιώργου Καναράκη να μεταδώσει ένα σημαντικό μήνυμα στον επιστημονικό και στον πολιτικό κόσμο, αλλά και στην κοινωνία, γενικότερα: ότι δηλαδή, οι εθνοτικές διασπορές συμπληρώνουν και διεκτονούν τους πολιτισμούς και τις κοινωνίες στις οποίες ζουν και δραστηριοποιούνται. Η ελληνική διασπορά της Αυστραλίας, για παράδειγμα, έχει εμπλουτίσει τόσο την ελληνική κοινωνία και ταυτότητα, όσο και την αυστραλιανή.... Ενδεικτικά αναφέρω μεταφράζοντας από τα αγγλικά, μια φράση του κριτικού στην εφημερίδα *The Age Saturday Extra* της Μελβούρνης Alex Sheppard, με αφορμή τη δημοσίευση του βιβλίου του Γιώργου Καναράκη, *Η λογοτεχνική*

παρουσία των Ελλήνων στην Αυστραλία, το 1985: «Αυτό το βιβλίο αποδεικνύει πόσο μεγάλη είναι η συμβολή των Αυστραλών Ελλήνων στον πολιτισμό της θετής τους πατρίδας και πόσο φτωχότεροι θα ήμασταν χωρίς αυτήν. Σε κάθε Πολιτεία [της Αυστραλίας] υπάρχουν Έλληνες ποιητές, συγγραφείς διηγημάτων και θεατρικών έργων... και μόνο όταν συγκεντρώνονται όλοι μαζί σε ένα τόμο, μπορούμε να εκτιμήσουμε το μέγεθος της συμβολής τους...», έγραψε ο Sheppard, αποτιμώντας συγχρόνως τη συμβολή του κ. Καναράκη, που έφερε εις πέρας αυτό το μεγάλης σημασίας εγχείρημα.

Παρατηρώντας την πορεία της έρευνάς του όπως φαίνεται από τις δημοσιεύσεις του, βλέπουμε ότι ο Γιώργος Καναράκης κινείται ανάμεσα στα γλωσσικά/γλωσσολογικά και τα πολιτισμικά/διαπολιτισμικά/πολιτισμολογικά του ενδιαφέροντα. Το πρώτο του, θεμελιώδες σημασίας, έργο που προαναφέρθηκε, *Η λογοτεχνική παρουσία των Ελλήνων στην Αυστραλία* (του 1985), απαιτούσε οκτώ χρόνια επίπονης έρευνας, κατά την οποία διέτρεξε την Αυστραλία αναζητώντας σε διάφορα αρχεία, δημόσια και ιδιωτικά, δυσεύρετο υλικό για τους 82 Έλληνες συγγραφείς που παρουσιάζει στο βιβλίο του.... Εννέα χρόνια μετά την άφιξή του στην Αυστραλία, λοιπόν, ο Γιώργος Καναράκης παρέδωσε στο αναγνωστικό κοινό ένα μεστό βιβλίο 687 σελίδων που, όπως ο ίδιος αναφέρει στον Πρόλογό του, αποτελεί «μια πλατειά και περιεκτική ανθολογία της λογοτεχνικής δραστηριότητας των Ελλήνων της Αυστραλίας αλλά και μια λεπτομερή γραμματολογία μέσα σ'ένα ιστορικό και κοινωνικοπολιτιστικό πλαίσιο» (σελ. ζ)....

Πράγματι, τα βιβλία και γενικότερα τα δημοσιευμένα κείμενα του Γιώργου Καναράκη προσέχουν και αναδεικνύουν τα κοινωνικά και ιστορικά συμφραζόμενα των θεμάτων που αναλύονται ή των προσώπων που παρουσιάζουν, τα οποία αποτελούν το κοινωνικό και πολιτικό πλαίσιο ύπαρξης και δράσης της ελληνικής διασποράς. Με τα λόγια του καθηγητή Daniel Walden στο περιοδικό *Antipodes: North American Journal of Australian Literature* των ΗΠΑ (Άνοιξη 1990, σελ. 70), στην παρουσίαση του βραβευμένου από την Επιτροπή Διακοσμητικής της Αυστραλίας (στην Κάμπερρα το 1987) βιβλίου του Γιώργου